

› Sentrale økonomiske føringer i statsbudsjettet

Sentrale økonomiske føringer i statsbudsjettet

For kommuneopplegget i 2019 er det lagt opp til en realvekst i frie inntekter på snaue kr 2,6 mrd. Priskompensasjon fra 2018 til 2019 kommer i tillegg. Det er lagt inn flere føringer på beløpet på kr 2,6 mrd. kroner:

i) Endringer i befolknings sammensetningen og pensjon gir kommunesektoren utfordringer som medfører merutgifter. Kr 1,65 mrd. skal finansieres innenfor veksten i frie inntekter.

ii) I tillegg kommer satsninger på tiltak som er finansiert fra veksten i frie inntekter på i alt kr 500 mill. kroner:

1. kr 200 mill. skal gå til **tidlig innsats** i barnehage og skole
2. kr 200 mill. skal gå til økt satsing innenfor **rusomsorg**
3. kr 100 mill. skal gå til opptrappingsplan habilitering og rehabilitering

Dette innebærer at handlingsrommet for kommunene er på om lag kr 300 mill. innenfor det samla beløpet fra veksten i frie inntekter.

Regjeringen anslår lønns- og prisveksten (kommunal deflator) til 2,8 % fra 2018 til 2019.

Regjeringen har også beregnet at et effektiviseringskrav for kommunene på 0,5 % utgjør 1,2 milliarder kroner i 2019. Regjeringen foreslår ikke dette kravet gjennomført, men har beregnet økonomisk konsekvens for kommunene.

Kostnadsnøkkelen (Fræna kommunes beregnede utgiftsbehov i forhold til snittet i Norge) blir i 2019 på 1,0428. Det betyr at Fræna kommune får tilført 4,28 % ekstra for å kompensere for særskilte forhold som demografi, avstander og lignende. I 2018 var kostnadsnøkkelen på 1,0448. Det betyr at kommunen får noe mindre overføringer gjennom kostnadsnøkkelen.

Den nominelle veksten i skatteinntekter for kommunene fra 2018 til 2019, er forventet å bli om lag 1,8 prosent. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2019 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 1,3 pst. og en årslønnsvekst på 3¼ pst. fra 2018 til 2019.

Skatteprosenten (skattøren - den prosenten du betaler inn til kommunen der du bor) i kommunene vil for 2019 være 11,55, og er dermed redusert med 0,25 % fra 2018.

For kommunene sine samlede inntekter vil skattedelen være 40 prosent også for 2019.

Kommunal deflator er en indeks for beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter. Lønnsvekst og prisvekst på kjøp av varer og tjenester ligger til grunn for deflatoren. For beregning av realvekst i kommunesektoren blir det lagt til grunn en vekst i deflatoren på 2,8 prosent for 2019. Overslag på lønnsveksten inngår med 3,3 prosent, og teller nær 2/3 av den samlede deflatoren, mens forventet prisvekst på varer og tjenester inngår med 1,9 prosent. Deflatoren blir benyttet til prisjustering av statlige rammetilskudd og øremerkede tilskudd i statsbudsjettet.

Deflatoren for 2018 (dette regnskapsåret) blir nå anslått til 3,0 prosent. Dette er 0,4 % høyere enn tidligere antatt. Dette betyr at realverdien av kommunesektorens inntekter i 2018 er redusert med 1,9 mrd. kroner. Dette har medført trangere rammer i Fræna kommune i 2018. Rådmannen anslår beløpet til å utgjøre ca. 3,5 mill. kroner for Fræna kommune.

Kommuner som ikke får storbytilskudd, får tildelt **regionsentertilskudd** når det blir fattet et nasjonalt vedtak om sammenslåing i perioden for kommunereformen, og kommunen etter sammenslåinga har mer enn 9000 innbyggere. Fordelingen av tilskuddet ble gjennomført våren 2017. Nasjonalt blir tilskuddsramma kr 100 mill. for 2017 (halvårsvirkning), og kr 200 mill. for 2018 og 2019. Tilskuddet blir fordelt med en sats på 40 prosent per innbygger, og en sats på 60 prosent per sammenslåing. Fræna kommune fikk et regionsentertilskudd i 2017 på 1,49 mill. kroner. I 2018 og i 2019 vil kommunen få et tilskudd på om lag 3 mill. kroner. Dette tilskuddet er lagt inn i budsjettet til Fræna kommune for 2018 og 2019. Tilskuddet foreslås overført til et disposisjonsfond, og bruk av dette fondet blir foreslått vedtatt gjennom egen sak til kommunestyret. Til orientering vil Eide kommune motta 1,0 mill. kroner i henholdsvis 2018 og 2019 i regionsentertilskudd.

Det har også i 2019 kommet 1 mill. kroner i støtte til en **prosjektlederstilling**. Pengene blir overført Fræna kommune. Det vil i 2018 og 2019 komme samme beløp overført fra staten til Eide og Fræna kommuner. Støtte til prosjektlederstillingen blir overført fellesnemnda sitt budsjett når den kommer.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester innebærer toppfinansiering av særlig store utgifter for tjenester til den enkelte bruker. Personer som er eldre enn 67 år er ikke omfattet av ordningen. Også fra 2018 til 2019 vil innslagspunktet øke med kr 50 000 ut over prisjustering. For 2019 blir kompensasjonsgraden videreført, det vil si 80 prosent av netto utgifter som ligg over innslagspunktet. Dette gir et **tap i inntekter for Fræna kommune på ca. 0,8 mill. kroner i 2019**. Dette er innarbeidet i budsjettforslaget. Foreslåtte innsparinger må også være med å dekke dette tapet.

For Fræna kommune utgjør frie inntekter i 2018 546 mill. kroner. Kommunen vil i 2019 få 18,7 mill. kroner i tillegg ifølge statsbudsjettet. Dette utgjør en økning på 3,4 % i nominell vekst. Snittet i fylket er på 2,9 %. Økningen skal dekke demografiske endringer, økte pensjonskostnader og forventet og lønns- og prisstigning.

Tar en hensyn til regionsentertilskuddet vil frie inntekter holde tritt med pris og lønnstigning i perioden. Noe av dette hentes inn på grunn av at den store økningen i skatteinntekter fra 2018 blir med inn i det nye året.

Disposisjonsfondet - 2016 - 2022 (oppdatert etter møte i kommunestyret 13.12.2018.)

Disposisjonsfondet (hele tusen)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo 1.1.	22 581	52 288	63 608	66 508	59 508	55 008	47 790
Tilførsel/bruk av - budsjett	29 707	11 320	2 900	-7 000	-4 500	-7 218	-9 013
Forventet saldo 31.12.	52 288	63 608	66 508	59 508	55 008	47 790	38 777
% av driftsinntekter	6,15 %	7,48 %	7,82 %	7,00 %	6,47 %	5,62 %	4,56 %

Denne tabellen viser forventet utvikling i disposisjonsfondet i økonomiplanperioden.

Rådmannen foreslår å tilføre enhetene en rammeøkning på 2,8 % for 2019. I 2018 ble det som et innsparingstiltak trukket 0,5 % av lønnsutgiftene på enhetene. Rådmannen har ikke foreslått tilsvarende kutt i 2019. Driften i 2018 viser at det må gjøres endringer i organisering og struktur for å få utgiftene ytterligere ned fremover i tid.

Økonomiplanen viser at Fræna kommune strever med å levere et netto driftsresultat tilsvarende kommunestyrets krav. Fra 2021 er derimot situasjonen slik at driftsresultatet blir negativt. Dette viser at kommunen må fortsette arbeidet med å effektivisere og forbedre driften.

Dette er ikke tilstrekkelig for å tilpasse seg reduserte inntekter og økning i utgiftene, og rådmannen har derfor foreslått flere andre tiltak for å komme i balanse. Noen enheter må bidra betydelig i økonomiplanperioden. Dette arbeidet må fortsette i 2020, 2021 og 2022.

Regionsentertilskuddet ligger inne i rammene fra staten med 2,9 mill. kroner. Dette beløpet er i budsjettet foreslått overført til fond. jfr. forslag til tiltak i investeringsbudsjettet for å bruke disse midlene.

I kommunestyrets vedtak 14.12.2017 er det nå bestemt at netto driftsresultat fra 2018 og videre bør ligge på KS sin anbefaling om 1,75 %, jfr. punkt 16.

I forslaget til budsjett for 2019 som nå fremmes til politisk behandling, oppnås det et budsjettert netto driftsresultat på 1,48 %. For 2020 er det forventet et resultat på 0,95 %. I økonomiplanperioden er det et negativt resultat i 2021 og 2022, dvs. henholdsvis -0,54 % og -0,714% netto driftsresultat. Rådmannen ser alvorlig på denne utviklingen.

[Personvernerklæring](#)